

COG 432 Avrupa

4. Hafta: Ortaçağda Avrupa

Dersi Veren Öğretim Elemanı
Arş. Gör. Dr. Ayla DENİZ

- «Eski Çağ ile Yeni Çağ arasında kaldığı için Orta Çağ olarak adlandırılmış olan bu dönemin başlangıç ve bitiş tarihleri kabaca 4. ve 14. yüzyıllar olarak belirlenmiş ve arada kalan bin yıllık dönem birbirlerinden az çok farklı özellikler sergiledikleri için üç kısma bölünmüştür:
 1. 4. ve 10. yüzyıllar arası Erken Orta Çağ
 2. 11. ve 12. yüzyıllar arası Yüksek Orta Çağ
 3. 13. ve 14. yüzyıllar arası Geç Orta Çağ

olarak adlandırılmaktadır».

Yararlanılan Kaynak: Bedirhan, Y. 2012. Ortaçağ Avrupa Tarihi. İstanbul: Nobel Yayınları

- «Batı Roma İmparatorluğu'nun yıkılışından Rönesans'ın başlangıcına kadar olan dönem tarihte Orta Çağ olarak adlandırılmaktadır».
- «Roma'nın etkinliğinin nispeten hissedildiği bir süreci, barbar saldırılarını, feodal düzeni, Haçlı seferlerini, Avrupa, Anadolu ve Orta Doğu'da Müslüman-Hıristiyan çatışmasını, feodalitenin zayıflama sürecini ve kentlerin yeniden önem kazanışını içermektedir».
- «Bununla beraber, Orta Çağ'ın siyasal düşüncesi ve yapısını simgeleyen özellikleri Batı Avrupa'ya hâkim olan feodalite ve güçlü Katolik kilisesidir».

Yararlanılan Kaynak: Tekin, S. ve Sipahi, E. B. 2014. Kent, Yönetim, Din, Siyaset ve Düşünce Bağlamında Orta Çağ Avrupasına İlişkin Genel Bir Değerlendirme. *Tarih Okulu Dergisi*. 7(XVII), 189-219

- «Orta Çağ düşüncesinin belirgin özelliklerinden birisi, dinî öğretilere dayanan dinsel bakışın ön plana çıkmasıdır; ancak düşüncede dinleşme Yahudilik ve Hristiyanlık gibi dinlerin ortaya çıkması veya güçlenmesi ile başlamamıştır; kökleri Helenistik Dönem ve Roma Dönemi felsefelerine ve özellikle de Yeni Platonculuk'a ve Stoacılık'a kadar geri götürülebilir».
- «Yunan düşüncesinde böyle bir eğilimin güçlendiği yıllarda Hristiyanlık'm doğması ve yayılması, öyle anlaşılmaktadır ki düşüncede dinleşme sürecine büyük bir ivme kazandırmış ve Hristiyanlık'm Romalılar tarafından resmî bir din olarak benimsenmesi sonucunda dinî düşünce dinî olmayan düşünceyi giderek etkisiz hale getirmiştir».
- «Düşüncede dinleşme sürecinin sonunda, Eski Çağ'ın ilk dönemlerinde yürürlükte olan **doğru bilgi arayışı**, son dönemlerinde ve bütün Orta Çağ'da yerini **doğru davranış arayışına** bırakınca, ister istemez bilimsel etkinlik ve buna bağlı olarak bilim de değerini ve önemini yitirmiştir».

- «Orta Çağ Avrupası'nın topluluk anlayışı, Cermen kabilelerinin gelenekleri ve Roma İmparatorluğu'nun hukuki geleneğine dayanıyordu. Cermen kabile geleneği toplumcuymdu, toplumun bir ortaklık çerçevesinde kendini yönetmesine ve savaş zamanlarında kendine bir lider olması için kral seçmesine dayanıyordu. Roma geleneği ise, teokratik bir devlet yapısı ve emperyal anlayışa dayanmaktaydı».
- «Cermenlerin Hıristiyan olmasıyla, Orta Çağ Avrupası'nda kaynağı ilahi güç olan iktidar tarafından yönetilen yeni bir toplum anlayışı ortaya çıktı. Özellikle Roma İmparatorluğu'nun gücünü yitirdiği ve Orta Çağ'ın başlangıcı olarak kabul edilen M.S. 4. yüzyıldan itibaren, merkezi iktidar yerini yerel iktidarı temsil eden senyörlüklere diğer bir ifade ile feodaliteye bıraktı».

Yararlanılan Kaynak: Tekin, S. ve Sipahi, E. B. 2014. Kent, Yönetim, Din, Siyaset ve Düşünce Bağlamında Orta Çağ Avrupasına İlişkin Genel Bir Değerlendirme. *Tarih Okulu Dergisi*. 7(XVII), 189-219

- «Gerek askeri gerekse siyasi açıdan parçalanmışlığı simgeleyen feodalite, tartışmalı ve farklı açılardan ele alınmış bir kavramdır. Feodalite tanımlaması Orta Çağ'da yaşayanların kendi siyasal düzenlerine verdikleri bir isim değildi».
- «Feodalite, 17. yüzyılda Orta Çağ'ı tasvir etmek için ortaya atılmış bir kavramdır. Feodal düzenin oluşmasını sağlayan savaşlar, ittifaklar, evlilikler ve ekonomik ilişkilerdir».
- «Feodalite, siyasi ve yönetsel bir sistem olmanın ötesinde, öncelikle ekonomik bir sistemdir. Ancak, Avrupa'nın o dönem içinde bulunduğu çalkantılı durum, güvenliğe duyulan gereksinim, kıtanın coğrafi ve topografik özellikleri feodalitenin gelişimini hızlandırmış, “kuleler ve kaleler”den müteşekkil kentler Avrupa geneline yayılmıştır».

Yararlanılan Kaynak: Tekin, S. ve Sipahi, E. B. 2014. Kent, Yönetim, Din, Siyaset ve Düşünce Bağlamında Orta Çağ Avrupasına İlişkin Genel Bir Değerlendirme. *Tarih Okulu Dergisi*. 7(XVII), 189-219

Orta Çağ'da Bilim

- «1000 yılında, İtalya'nın Bologna şehrinde, hukuk öğrenmek isteyen öğrenciler, kendilerine bir çeşit öğrenci loncası kurdular ve bu loncaya da Universitas adını verdiler; bir yüzyıl sonra, Bologna Üniversitesine tıp ve felsefe fakülteleri de eklendi. Bu üniversiteyi, Oxford, Cambridge, Padua, Ravenna ve Paris Üniversiteleri izledi. Her üniversite, ilâhiyât, kilise hukuku, tıp ve genel meslekler olmak üzere dört bölümden oluşmuş ve öğretim üyeleri yine din adamları olmuştur».
- «1209'da Fransisken Tarikaü (Gri Kardeşler), 1215'de ise Dominiken Tarikaü (Siyah Kardeşler) kurulmuştur. Başlangıçta her iki tarikat da dinsel amaçlara sahiptir; ancak giderek birincisi bilime, ikincisi ise felsefeye yönelmiştir».

Orta Çağ'da Sosyal Yapı

1. «Asiller (Soylular), siyasi ve sosyal haklara sahipler,
2. Rahipler (Din adamları), sosyal ve kısmen siyasi haklara sahipler,
3. Burjuvalar (şehirliler, ticaretle uğraşanlar), sadece sosyal haklara sahipler,
4. Köylüler: a) Serbest köylüler, sosyal hakları var, b) Sertler, (esirler), ne sosyal ve ne de siyasi haklara sahipler»

Yararlanılan Kaynak: Bedirhan, Y. 2012. Ortaçağ Avrupa Tarihi. İstanbul: Nobel Yayınları

Orta Çağ'da Ekonomik Yapı

- «Avrupa'da paranın azlığı ve taşıt vasıtalarının kıtlığı ile sınırlı kalmış olan ticaret özellikle hafif ve az bulunur, taşınması kolay, çok kâr bırakan maddeler üzerinden yapılıyordu. Ticaret eşyasının çoğu deniz yoluyla uzak ülkelerden getiriliyordu».
- «Büyük ticaret yolu ilk önce Akdeniz olmuştu. İtalyan gemicileri önce İstanbul'dan, sonraları Suriye ve İskenderiye limanlarından doğunun mallarım, fildişi, kıymetli taşlar, inciler, cam eşya, itriyat, buhur, tıbbi eczalar, şap, biber, tarçın, Hindistan cevizi ve kuru karanfil gibi şeyleri gidip alırlardı».
- «Bu şekilde İtalya limanlarına getirilen mallar Avrupa'ya iki yoldan dağıtılırdı. Elden ele geçen malların pahalılığı fakir halkın bunlardan faydalanması önlemekteydi».

- «Güzel Sanatlar Orta Çağ Avrupası'nda güzel sanatlar içinde mimarlık başta gelir. Bu devirde tüm Avrupa'da yapı, kilise, manasta ve şatolar, iki mimari üslûpta yapılmışlardır».
- a. Roma Tarzı
- b. Gotik Tarzı

Yararlanılan Kaynak: Bedirhan, Y. 2012. Ortaçağ Avrupa Tarihi. İstanbul: Nobel Yayınları

Dersi Veren Öğretim Elemanı
Arş. Gör. Dr. Ayla DENİZ